

OPONENTNÍ POSUDEK

na diplomní projekt „Galerie Lannova“

autorka diplomu: Bc. Mariana Hanková

vedoucí projektu: MgA. Ondřej Císler, Ph.D.

posudek zpracoval: prof. Ing. arch. Martin Rajniš

datum zpracování: 05.06.2019

1. ÚVODNÍ POZNÁMKA

Na nábřeží Vltavy u Štefánikova mostu je navržena monumentální stavba nové galerie. Nemohu si odpustit několik poznámek. Především – místo pro tuto stavbu je voleno skvěle. Role / forma stavby je správně pochopena, musím se divit, že začínající autorka vstoupila do velké hry o tak závažný projekt v prestižní poloze s klidem, přehledem, bez excesů a side-stepů tak častých všude kolem a pevnou rukou poslala do světa krásný a klidný projekt. Je to pozoruhodné a mrzí mě, že mám tak malý prostor na diskuzi o tomto díle.

2. KONCEPT

Navržená galerie má jednoznačné členění. Větší objekt slouží návštěvníkům, menší je pak věnován akademickému a administrativnímu zázemí. Obě části spojuje dvoupatrový suterén s parkingem a provozním a technickým zázemím.

Provozní uspořádání domu je jasně čitelné. Návštěvník od prvního okamžiku vidí, co kde je a ví kam má jít. Stejně tak je dobře srozumitelný administrativní blok i štědře dimenzovaný obslužný koridor v podzemí, který umožňuje přepravu i velmi rozměrných exponátů. Oba provozy se přitom elegantně mívají a propojeny jsou přesně tam, kde je to vhodné. Vertikální hlavní atria pomáhají prožít návštěvníkovi celou budovu a správně se orientovat.

Galerijní prostor je navržen jako vícepatrová prostorově členitá struktura kolem centrálního atria obsluhovaná sérií návštěvnických i provozních výtahů. Jednotlivé výstavní sály nabízejí poměrně rozmanité prostorové i světelné podmínky. Jako u každé galerie je toto věčné téma – je to spíše omezení, nebo otevření možností? Je lepší vystavovat v nekonečném sálu Center Pompidou nebo v bludišti Kolumby Petera Zumthora?

Štědré prostorové dimenze a uspořádání předloženého návrhu rozhodně umožňuje širokou škálu různých expozic a galeristy neomezuje. Nenutí je k jediné verzi výstavy. Jen nabízí široké možnosti. A to je podle mého názoru správně.

Doplňující provozy galerie – restaurace, kavárna, shopy atd. – jsou umístěny kolem hlavní dvorany, dobře viditelné, přístupné, provozně správně vyřešené. Zde bych si dovolil jeden návrh k zamyšlení – stavět galerii na nábřeží Vltavy s výhledem na Pražský hrad a nemít na střeše restauraci, mi přijde trochu

škoda. Ale chápu, že autorka dala přednost jednoznačnějšímu provoznímu řešení a nepřímému dennímu světlu ze střechy.

Nosná konstrukce je celkem banální – skelet se ztužujícími jádry a stěnami – a jediné, co ji činí zajímavější je volba velkých rozponů, která by možná vyvolala potřebu o něco masivnějších sloupů. V této úrovni dokumentace je ale konstrukční řešení naprosto v pořádku.

Mariana Hanková se úspěšně popasovala i s obvyklými požadavky na uspořádání parkingu, vyřešení požárních úniků a podobně. Její návrh únikových schodišť jako jakýchsi vertikálních promenád s výhledy je docela zajímavý experiment k tomuto jinak striktně utilitárně řešenému tématu. Je otázka, jestli by v praxi tato místa obhájila svůj nárok na existenci. S ohledem na celkovou koncepci galerie jako komplexu nabízejícího hodně pestré světelné a prostorové podmínky jde ale o legitimní pokus o integrování únikových cest do galerijního provozu.

Po formální stránce je projekt zpracován velmi kultivovaně a graficky i obsahově velmi čistě a kvalitně. Prostorová členitost výstavních prostor je z hodně vyčištěných výkresů poněkud hůře patrná a klade na čtenáře trochu vyšší nároky. Projekt by si zasloužil vysvětlující prostorové zobrazení vnitřních prostor, vazeb a práce se světlem.

3. KONTEXT

Každá stavba, každé dílo má dvě základní polohy – koncept a kontext. Koncept je dlouhá cesta jednotlivých impulzů, která se seřadí do logické a přesvědčivé řady a je srozumitelná a vysvětlitelná. Kontext je pak popis vložení tohoto díla na místo v tom nejširším slova smyslu. Nejen do místa popsatelného rozměry, rytmem, barvou. Ale i do místa, které vzniká v určité době jistým způsobem. Je to forma dialogu vedená s osudem.

Autorka se snaží přijít na to, jak navrhnout stavbu, která by byla po všech stránkách lidská a přátelská nejen k místu samotnému, nejen k návštěvníkům, ale i k tomu, co Praha svou nádherou a svými úžasnými vlastnostmi koncentruje. Snaží se do tohoto nesmírně těžkého místa přinést něco, nad čím by si lidé řekli – ale ježíš marjá, to sem naprosto patří! A přitom je to to, co architektura kdysi dělala úplně běžně. Ale najednou, jako by se z té běžné krásné věci vypařila síla, vypařily se pocity a ona přestala být pro naprostou většinu soudobé architektury přijatelná.

Návrh se vydává jednoduchou, zdánlivě naprosto logickou cestou. Měřítko je použité takové, jaké na toto místo patří – lehce monumentální, ale tak akorát. Materiály a barvy, které jsou kolem a také na toto místo patří. A rytmus, který dost velkým měřítkem tohoto projektu umožňuje zvolit několik rytmických řad, kde si lze hrát s těmi nejjednoduššími a nejobyčejnějšími tvary, které jsou

v architektuře několik tisíc let. Proti širší fasádě plné oken je krásné postavit něco, co má otvory soustředěné do několika rytmických poloh a vytvořit tento harmonický kontrast, který rozehrává tutéž melodii, v jaké je Praha zkomponovaná. Vrací se tam, kde ji zmatení tvůrci po první světové válce, kteří byli úplně zničení z evropské katastrofy, vlastně opustili. Autorka bere věci stejným způsobem, jakým se braly tisíce let. Ale není to opisování. Je to přesně to, co architektura vyžaduje: vzít notoricky známé věci, které jsou tak známé jako tlukot vlastního srdce nebo zvuk vlastních kroků. Architektura pracuje s těmi nejzákladnějšími věcmi a tím je pochopitelná a srozumitelná pro všechny, nejen pro lidi, ale i pro zvířata.

4. MAGIE

Ale jsou občas věci, kdy si člověk říká – neexistuje něco, co nad těmito dvěma fundamenty stojí ještě výš? V tomto případě by se dalo říct: je to něco zvláštního, těžce vysvětlitelného a pro někoho ne zcela pochopitelného, ale přes to dominantního, a to je magie. Co je to vlastně magie stavby? Je to to, co je opřené o lidské pocity, o schopnost probouzet city a nadšení, ale zároveň i povznášet, uklidňovat, ubezpečovat a vytvářet cestu v té dlouhatánské řadě, jejíž jsme součástí - řadě jednotlivých fází života, živočichů, jejich mozků, jejich představ - na zeměkouli. Ten, kdo opustí magii, opouští to nejpodstatnější, co mu tahle planeta může přinést: co mu může přinést společnost, přátelé, dobře posazený život.

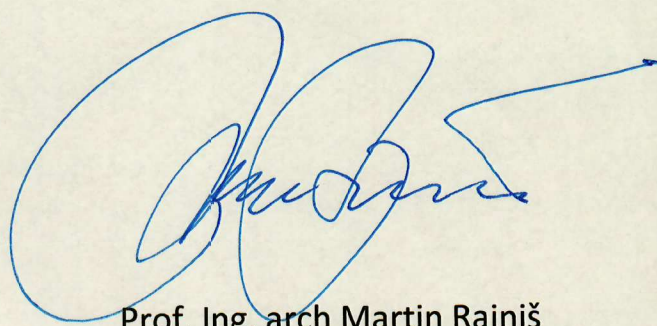
Bez magie neexistuje dobrá architektura. Bez magie a spolusouznění s místem, městem, časem, dějinami, osudem a celým našim pocitem planetární a celolidské sounáležitosti – bez toho architektura není myslitelná. Autorka se snaží konečně jít cestou, po které může architektura kráčet. Je velmi civilní. Je velmi neokázala. Je velmi normální. Přináší dům, který je hodně obyčejný a který se dokáže odvolávat na věci, které tu byly a které jsou všude kolem nás a zároveň je ani v nejmenším nekopíruje. Přináší dům, který nezakládá nový styl, ale je nadčasový v tom, jak zachází s prostorem, světlem, hmotou, měřítkem a lidským pohledem na naší vlastní tvorbu, která se při správném koncipování

stává vyjádřením našich vlastních životů. Je to přesně to, co architektura přinášet má. A pozor, jsem si dobře vědom jak je to nenapodobitelné a jak strašně snadno se dá z této cesty sejít.

5. CELKOVÉ HODNOCENÍ

Projekt celkově hodnotím jako výborný. Ve všech aspektech – konceptu, kontextu, poloze, návaznostech na dané místo zcela plní nároky. Dokonce víc – přináší kvality magie tak vzácné a potřebné v současné době. Grafické vyjádření je profesionální a vizualizace nádherné jak svými barvami, tak i atmosférou.

Návrh hodnocení: A – Výborně.

Prof. Ing. arch Martin Rajniš

Hlavní Huťmistr HAMR

V Praze dne 06.06.2019